

Evropská
komise

Hlavní zjištění ze
zprávy EURYDICE

Vzdělávání pro udržitelný rozvoj v Evropě: Vytváření kompetencí a podpora učitelů a škol

Školní
vzdělávání

Erasmus+

Mění životy, otevírá obzory.

Evropská výkonná
agentura pro
vzdělávání a kulturu

Publikaci *Education for sustainability in Europe: Building competences and supporting teachers and schools* v anglickém jazyce vydala v roce 2024 Evropská výkonná agentura pro vzdělávání a kulturu (EACEA – Platformy, studie a analýzy).

Obsah publikace může být reprodukován, podmínkou je uvedení odkazu na zdroj (citace).

ISBN 978-92-9488-725-2
doi:10.2797/210595
EC-02-24-575-CS-N

© Evropská výkonná agentura pro vzdělávání a kulturu, 2024.

© Dům zahraniční spolupráce, 2024.

Vzdělávání pro udržitelný rozvoj v Evropě:

Vytváření kompetencí a podpora
učitelů a škol

Hlavní zjištění
ze zprávy **Eurydice**

Kódy, zkratky a vysvětlivky

Kódy zemí

EU Evropská unie

Členské státy

BE Belgie

BE fr Belgie – Francouzskojazyčné společenství

BE de Belgie – Německojazyčné společenství

BE nl Belgie – Vlámské společenství

BG Bulharsko

CZ Česká republika

DK Dánsko

DE Německo

EE Estonsko

IE Irsko

EL Řecko

ES Španělsko

FR Francie

HR Chorvatsko

IT Itálie

CY Kypr

LV Lotyšsko

LT Litva

LU Lucembursko

HU Maďarsko

MT Malta

NL Nizozemsko

AT Rakousko

PL Polsko

PT Portugalsko

RO Rumunsko

SI Slovinsko

SK Slovensko

FI Finsko

SE Švédsko

Země EHP a kandidátské země

AL Albánie

BA Bosna a Hercegovina

CH Švýcarsko

IS Island

LI Lichtenštejnsko

ME Černá Hora

MK Severní Makedonie

NO Norsko

RS Srbsko

TR Turecko

Statistické údaje

| (:) nebo : | Údaje nejsou k dispozici

| (-) nebo – | Údaj se nevyskytuje

Mezinárodní norma pro klasifikaci vzdělávání (ISCED)

Mezinárodní norma pro klasifikaci vzdělávání (ISCED) byla vytvořena, aby usnadnila srovnávání statistik a ukazatelů vzdělávání napříč zeměmi na základě jednotných a mezinárodně dohodnutých definic. Svým rozsahem ISCED pokrývá všechny možnosti organizovaného a trvalého vzdělávání dětí, mladých lidí i dospělých, včetně těch se speciálními vzdělávacími potřebami, bez ohledu na instituce nebo organizace, které je poskytují, nebo na formu, v jaké se uskutečňuje.

Více informací o klasifikaci ISCED je k dispozici na [ISCED 2011](#).

ISCED 1: Primární vzdělávání

Primární vzdělávání obsahuje výukové a vzdělávací aktivity, které jsou obvykle určeny k tomu, aby poskytovaly žákům základní dovednosti ve čtení, psaní a počítání (tj. čtenářskou a matematickou gramotnost). Poskytují základní vzdělávání s nepatrnou specializací, pokud vůbec nějakou.

Obvyklý nebo zákonný věk zahájení primárního vzdělávání není obvykle nižší než 5 let a vyšší než 7 let. Tento stupeň trvá obvykle 6 let, i když jeho délka se může pohybovat mezi 4 a 7 lety.

ISCED 2: Nižší sekundární vzdělávání

Cílem programů na nižší sekundární úrovni je zpravidla vytvořit základ pro celoživotní učení a osobní rozvoj, který žáky připraví na další vzdělávací příležitosti. Programy na této úrovni jsou obvykle realizovány na základě více předmětově orientovaného kurikula a seznamují s teoretickými poznatky napříč širokou škálou předmětů.

Na tuto úroveň žáci obvykle vstupují ve věku 10 až 13 let a obvykle končí ve věku 14 až 16 let, což se často shoduje s ukončením povinné školní docházky.

Označení ISCED 24 se vztahuje na všeobecné nižší sekundární vzdělávání.

ISCED 3: Vyšší sekundární vzdělávání

Programy na vyšší sekundární úrovni vzdělávání jsou zpravidla koncipovány tak, aby vedly k ukončení sekundárního vzdělávání jako přípravy na terciární nebo vysokoškolské vzdělávání, nebo aby poskytovaly dovednosti nezbytné pro zaměstnání, případně pro oba účely. Programy nabízené žákům na této úrovni jsou více předmětově zaměřené, specializované a jdou do větší hloubky. Jsou také diferencovanější, s větší škálou nabízených možností a směrů vzdělávání.

Vstupním věkem na tuto je obvykle 14 až 16 let. Obvykle jsou stanoveny vstupní požadavky (např. ukončení povinné školní docházky). Délka trvání vzdělávání na úrovni ISCED 3 se pohybuje od 2 do 5 let.

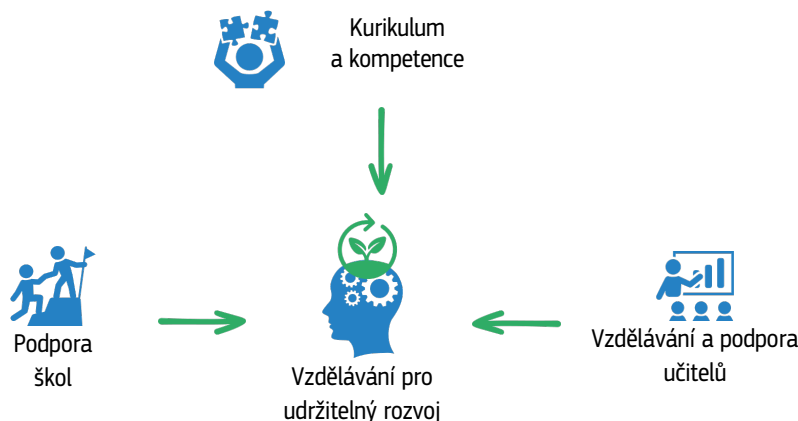
Označení ISCED 34 se vztahuje na všeobecné vyšší sekundární vzdělávání.

Hlavní zjištění

Poslední dvě desetiletí jsme byli svědky sílícího uznání role vzdělání jako klíčového činitele pro transformaci společnosti udržitelnější, rovnější a sociálně spravedlivější způsobem (UNESCO, 2005; OSN, 2012). Vzhledem k jejich klíčovému poslání, tedy vytváření kompetencí prostřednictvím výuky a učení, jsou vzdělávací instituce považovány za zásadní aktéry při řešení problému udržitelnosti, jemuž společnosti čelí. (OSN, 2012; UNESCO, 2020).

V EU Strategický rámec pro evropskou spolupráci v oblasti vzdělávání a odborné přípravy na období 2021–2030 ⁽¹⁾ označuje za strategickou prioritu potřebu „podporovat ekologickou a digitální transformaci v průběhu a prostřednictvím vzdělávání a odborné přípravy“. Aby podpořila členské státy v jejich úsilí začlenit téma udržitelnosti do svých vzdělávacích systémů, přijala Rada Evropské unie v červnu 2022 doporučení o učení v zájmu ekologické transformace a udržitelného rozvoje ⁽²⁾, v němž členské státy vyzývá, aby zintenzivnily úsilí při podporování systémů vzdělávání tak, aby žáci měli přístup k „vysoce kvalitnímu, spravedlivému a inkluzivnímu učení o udržitelnosti, změně klimatu, ochraně životního prostředí a biologické rozmanitosti s náležitým ohledem na environmentální, sociální a ekonomická hlediska“. Doporučení Rady vyzývá k zavedení řady opatření na úrovni jak vzdělávacích systémů, tak i jednotlivých škol, pedagogů a žáků, aby se učení pro ekologickou transformaci a udržitelný rozvoj stalo ve vzdělávacích politikách prioritou.

Na podporu následných aktivit při implementaci doporučení Rady z června 2022 tato zpráva Eurydice zkoumá stavební kameny vzdělávání pro udržitelný rozvoj v evropských školách. Konkrétně publikace analyzuje kurikula nejvyšší úrovně, kompetence k učení a podpůrná opatření související s udržitelností pro školy, pedagogy i žáky.

¹ Usnesení Rady ze dne 19. února 2021 o strategickém rámci pro evropskou spolupráci v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030), 2021/C 66/1 (Úř. věst. C 66, 26.2.2021, s. 1).

² Doporučení Rady ze dne 16. června 2022 o učení v zájmu ekologické transformace a udržitelného rozvoje, 2022/C 243/01 (Úř. věst. C 243, 27.6.2022, s. 1).

Zpráva se opírá o kvalitativní údaje o politikách a podpůrných opatřeních, které byly shromážděny prostřednictvím sítě Eurydice. Zahrnuje primární a všeobecné sekundární vzdělávání ve 39 evropských vzdělávacích systémech.

Aby byli žáci připraveni vypořádat se se složitými výzvami v oblasti udržitelnosti, kterým společnosti čelí, musí být příslušné kompetence začleněny do vzdělávacích programů uceleným způsobem. Kromě toho musí učitelé i vedení škol absolvovat odpovídající školení a mít k dispozici vedení a podporu, aby získali potřebné znalosti a byli schopni zavádět vyučování k udržitelnosti a přizpůsobené pedagogické přístupy. A konečně, vzdělávání pro udržitelný rozvoj vyžaduje takový přístup v rámci celé instituce, který začlení udržitelnost do všech školních aktivit, což by mohlo být usnadněno vedením a podporou na nejvyšší úrovni. Níže uvedená hlavní zjištění shrnují výsledky naší analýzy dat.

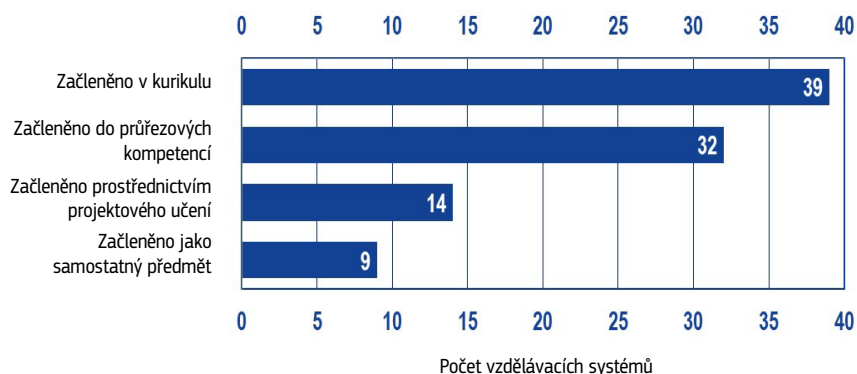
Všechny evropské země začleňují téma udržitelnosti do svého kurikula a kompetence v oblasti udržitelnosti jsou ve většině vzdělávacích systémů průřezové.

Neexistuje žádný evropský vzdělávací systém, který by téma udržitelnosti nezahrnul do svého kurikula nejvyšší úrovně (obr. 1). Výuka kompetencí v oblasti udržitelnosti nejčastěji zahrnuje mezipředmětový přístup, čehož lze dosáhnout různými způsoby: (1) udržitelnost může tvořit součást průřezových rámců klíčových kompetencí; (2) udržitelnost lze definovat jako průřezovou nebo mezipředmětovou oblast vzdělávání v samostatné části kurikula, možná dokonce jako samostatný řídicí dokument; a (3) kompetence k udržitelnosti mohou být integrovány v několika (nebo dokonce všech) různých předmětových oblastech samostatně, zatímco vzdělávání pro udržitelný rozvoj je považováno za obecný cíl vzdělávacího systému (viz oddíl 1.1.1).

Kompetence v oblasti udržitelnosti jsou téměř vždy začleněny do přírodovědných předmětů a zeměpisu a v menší míře do výchovy k občanství. Často jsou také integrovány do společenských věd (včetně ekonomie a ekonomických studií), historie, technologií a umění a designu.

Udržitelnost lze začlenit do kurikula interdisciplinárním způsobem prostřednictvím projektového učení nebo zavedením samostatného mezioborového předmětu. Projektové učení je poněkud běžnější než zavedení samostatného předmětu udržitelnost, který existuje pouze v devíti evropských vzdělávacích systémech (obr. 1). Ve většině takových případů je udržitelnost jako předmět zavedena na sekundární úrovni, ale není povinná (viz oddíl 1.1.3). To také znamená, že ne všichni žáci mají udržitelnost jako samostatný předmět, i když tato možnost ve vzdělávacím systému existuje. Jedinou zemí, kde je vzdělávání pro udržitelný rozvoj samostatným povinným předmětem pro všechny žáky, je Kypr.

Obrázek 1: Řada vzdělávacích systémů začleňuje téma udržitelnosti do svého kurikula (ISCED 1, 24 a/nebo 34), 2022/2023

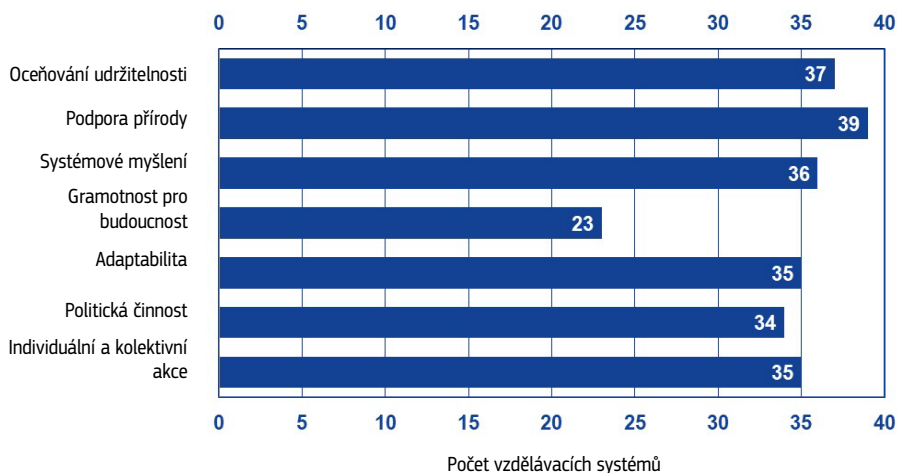

Zdroj: Eurydice.

Z kompetencí v oblasti udržitelnosti je gramotnost pro budoucnost v evropských vzdělávacích programech zastoupena nejméně.

Téměř všech sedm kompetencí v oblasti udržitelnosti zkoumaných v této zprávě (oceňování udržitelnosti, podpora přírody, systémové myšlení, gramotnost pro budoucnost, adaptabilita, politická činnost a individuální a kolektivní akce) ⁽³⁾ jsou v evropských vzdělávacích programech poměrně dobře zastoupeny, přičemž zahrnuty jsou do programů velké většiny evropských zemí. Výjimkou je „gramotnost pro budoucnost“, kdy tuto kompetenci uvádí pouze 23 vzdělávacích systémů (obr. 2).

Obrázek 2: Řada vzdělávacích systémů začleňuje klíčové kompetence v oblasti udržitelnosti do svého kurikula (ISCED 1, 24 a/nebo 34), 2022/2023

Zdroj: Eurydice.

³ Tyto kompetence byly vybrány a definovány na základě rámce GreenComp Evropské komise (Bianchi, Pisiotis a Cabrera Giraldez, 2022).

Rozdíly mezi úrovněmi vzdělání jsou významné pouze u kompetencí „politická činnost“ a „individuální a kolektivní akce“, které se častěji vyskytují na sekundární úrovni (viz oddíl 1.2). To také znamená, že pokud jde o čtyři široké oblasti kompetencí definované rámcem GreenComp (Bianchi, Pisiotis a Cabrera Giraldez, 2022), „ztělesnění hodnot udržitelnosti“ a „přijetí složitosti udržitelnosti“ jsou součástí vzdělávacích programů častěji než další dvě, „představa udržitelné budoucnosti“ a „konání v zájmu udržitelnosti“.

Více než polovina vzdělávacích systémů (23) začleňuje všech sedm kompetencí v oblasti udržitelnosti na minimálně jedné úrovni vzdělávání. Kurikula nejvyšší úrovně v dalších 10 systémech obsahují výsledky učení ve vztahu k pěti nebo šesti diskutovaným kompetencím udržitelnosti. Řídící dokumenty nejvyšší úrovně v šesti vzdělávacích systémech obsahují odkazy pouze na tři nebo čtyři ze sedmi kompetencí (viz příloha). V celé Evropě však probíhají kurikulární reformy, které kompetence udržitelnosti do kurikula začleňují ve větší míře.

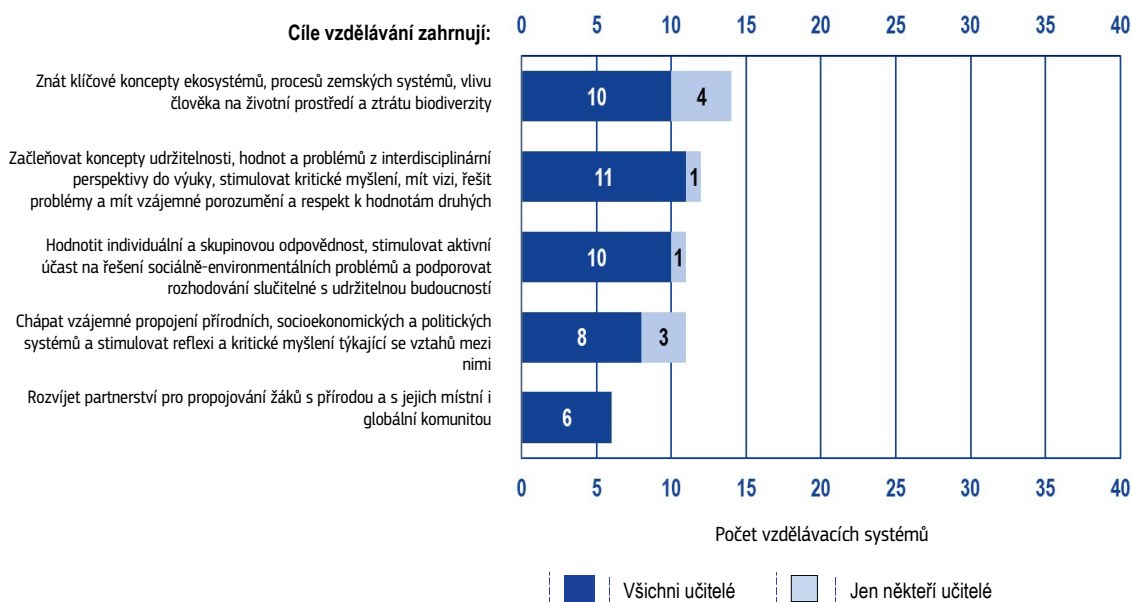
Téměř polovina vzdělávacích systémů stanovuje pro učitelské programy cíle vzdělávání související s udržitelností.

Zatímco kompetence v oblasti udržitelnosti jsou podle této studie v různé míře zahrnuty do vzdělávacích programů všech evropských zemí, stanovení příslušných cílů vzdělávání pro přípravné vzdělávání učitelů k zajištění toho, aby budoucí učitelé měli potřebné dovednosti a znalosti k vyučování podle kurikula, je méně běžné. Předpisy a směrnice stanovující minimální standardy a obsah programů přípravného vzdělávání učitelů pokrývají vzdělávací cíle související s udržitelností v 17 vzdělávacích systémech (viz oddíl 2.2).

Předpisy týkající se přípravného vzdělávání učitelů zahrnují vzdělávací cíl „znalost klíčových konceptů ekosystémů, procesů zemských systémů, vlivu člověka na životní prostředí a ztráty biologické rozmanitosti“ ve 14 vzdělávacích systémech, i když ve čtyřech z nich pouze pro určité předměty nebo specializace (obr. 3). Ve srovnání s tím je odpovídající kompetence pro žáky škol, tj. podpora přírody, zahrnuta do vzdělávacích programů všech zemí (obr. 2).

V tuctu vzdělávacích systémů nařízení a pokyny pro přípravné vzdělávání učitelů zahrnují prvky vzdělávacího cíle „začleňování konceptů udržitelnosti, hodnot a problémů z interdisciplinární perspektivy do výuky, stimulování kritického myšlení, vnímání, řešení problémů a vzájemného porozumění a respektu k hodnotám druhých“. Pro srovnání, začlenění souvisejících kompetencí (oceňování udržitelnosti, gramotnosti pro budoucnost a adaptability) do vzdělávacích programů uvádějí evropské země častěji.

Obrázek 3: Počet vzdělávacích systémů stanovujících cíle vzdělávání související s udržitelností v přípravě budoucích učitelů (ISCED 1, 24 a/nebo 34), 2022/2023

Zdroj: Eurydice.

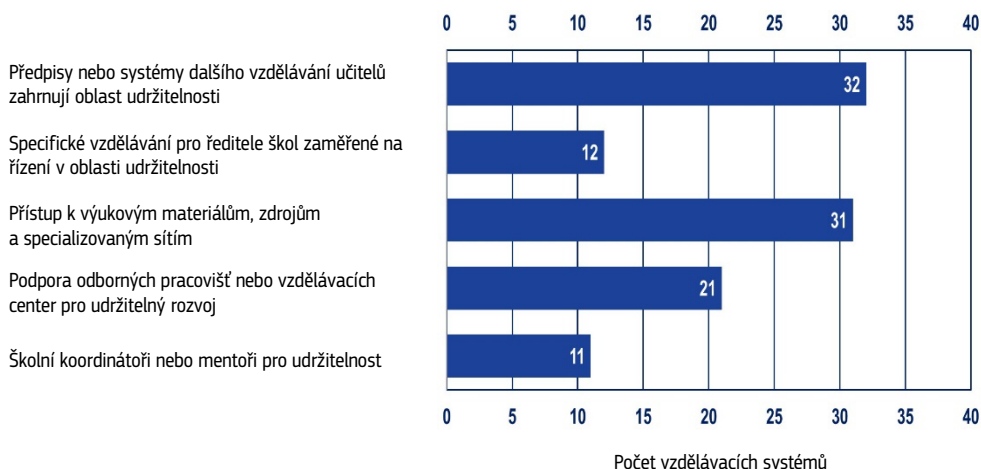
Zatímco politická činnost a individuální i kolektivní akce patří mezi kompetence, které by žáci měli získat ve velké většině zemí během školních let, v méně než tuctu vzdělávacích systémů předpisy pro přípravné vzdělávání učitelů obsahují související vzdělávací cíl „posuzování individuální a skupinové odpovědnosti, stimuloval aktivní účasti při řešení socio-environmentálních problémů a podpora při rozhodování, které je slučitelné s udržitelnou budoucností“.

Minimální standardy pro přípravné vzdělávání učitelů zahrnují vzdělávací cíl „porozumění vzájemnému propojení přírodních, socioekonomických a politických systémů a stimuloval reflexe a kritického myšlení týkajícího se vztahů mezi nimi“ v osmi vzdělávacích systémech a ve třech dalších tak činí pouze pro určité předměty nebo specializace. Naproti tomu kompetence systémového myšlení je součástí vzdělávacích programů všech systémů kromě čtyř. A konečně, průřezový cíl „rozvíjení partnerství pro propojení žáků s přírodou a s jejich místní i globální komunitou“ je řešen pouze v šesti systémech.

Vzdělávací systémy obvykle poskytují praktikujícím učitelům školení, výukové materiály, zdroje a pokyny týkající se vzdělávání v oblasti udržitelnosti.

Vzdělávání pro udržitelný rozvoj je zahrnuto v předpisech nebo programech pro další vzdělávání učitelů a ředitelů škol ve všech vzdělávacích systémech kromě sedmi (obr. 4). Účast na aktivitách souvisejících s udržitelností je však obvykle dobrovolná, i když další vzdělávání učitelů může být povinné. Kromě toho pouze tucet systémů poskytuje specifické další vzdělávání zaměřené na řízení v oblasti udržitelnosti (viz oddíl 2.4).

Obrázek 4: Počet vzdělávacích systémů poskytujících vzdělávání a podporu v oblasti udržitelnosti pro učitele a ředitele škol (ISCED 1, 24 a/nebo 34), 2022/2023

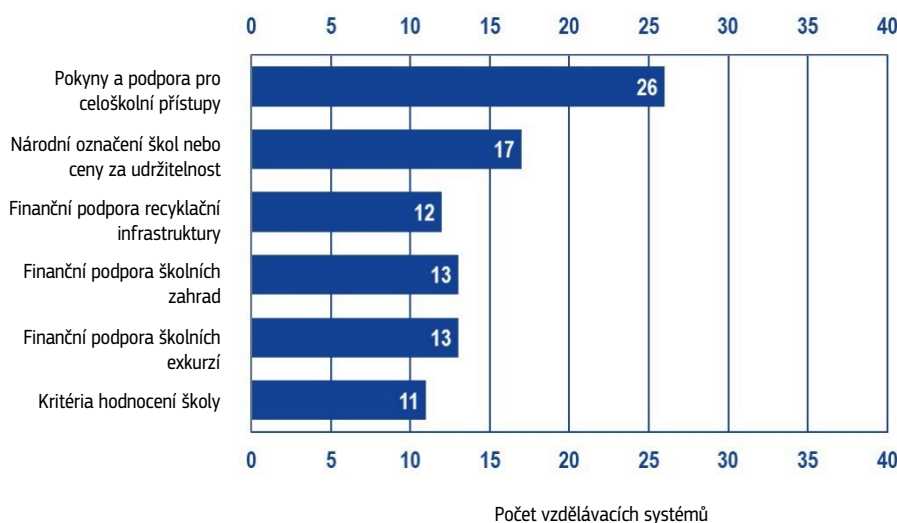
Zdroj: Eurydice.

Přibližně tři čtvrtiny vzdělávacích systémů poskytují výukové materiály, zdroje nebo pokyny, jak začlenit udržitelnost do výuky. Většina z nich má také specializované sítě nebo komunity pro praxi, kde si učitelé a ředitelé škol mohou vyměňovat informace, sdílet osvědčené postupy a budovat partnerství. Ve více než polovině zkoumaných vzdělávacích systémů mají učitelé přístup k odborným pracovištím nebo vzdělávacím centrům pro udržitelný rozvoj, ale v méně než desítce systémů mohou učitelé získat podporu od koordinátorů, zmocněnců nebo mentorů pro udržitelnost (viz oddíl 2.5).

Podpora celoškolských přístupů k udržitelnosti je velmi rozšířená.

Učení pro udržitelnost je transformační proces, který vyžaduje podporující vzdělávací prostředí. Kromě klíčových oblastí výuky a učení potřebují školy také vedení a zdroje, které jim pomohou „na denní bázi jednat a žít udržitelným způsobem“ (Evropská komise, Generální ředitelství pro vzdělávání, mládež, sport a kulturu, 2022). Dvě třetiny evropských vzdělávacích systémů poskytují poradenství a/nebo nástroje pro rozvoj celoškolských přístupů k udržitelnosti (obr. 5). Ministerstva školství a další vládní orgány vydávají směrnice, organizují webináře, vytvářejí webové stránky, kde se shromažďují pedagogické zdroje, sestavují osvědčené postupy a publikují příručky a manuály pro učitele (viz oddíl 3.1).

Obrázek 5: Počet vzdělávacích systémů podporujících celoškolské přístupy, projekty a infrastrukturu související s udržitelností (ISCED 1, 24 a 34), 2022/2023

Zdroj: Eurydice.

Téměř polovina vzdělávacích systémů má národní označení udržitelných škol.

Školám mohou být udělena zvláštní označení, která ukazují, že jejich výuka podporuje udržitelnost. Takové školy mohou sloužit ostatním jako příklad. Proto mohou být školní programy udržitelnosti důležité pro vzdělávání v této oblasti. Mezinárodní školní programy udržitelnosti, například program Eco (Green) Schools či síť škol UNESCO (UNESCO Schools Network), již fungují v mnoha evropských zemích (viz oddíl 3.2). Kromě těchto programů existují také srovnatelné národní (nebo regionální) školní programy udržitelnosti. Sedmnáct vzdělávacích systémů nabízí označení, certifikáty nebo ocenění související se vzděláváním pro udržitelný rozvoj (obr. 5). To ukazuje, že fungování mezinárodních udržitelných školních programů nevyklučuje fungování obdobných programů na národní úrovni, a naopak.

Pouze třetina vzdělávacích systémů poskytuje finanční podporu na infrastrukturu malého rozsahu nebo exkurze související s udržitelností a tato podpora je zřídka poskytována automaticky.

Vzdělávání pro udržitelný rozvoj s sebou nese rozsáhlé změny školní kultury a zařízení i provozu škol. K úspěšné implementaci těchto změn potřebují školy podporu školských úřadů (viz oddíl 3.3). Finanční podpora činností souvisejících s udržitelností však zůstává v současnosti omezená. Pouze 12 vzdělávacích systémů nabízí školám finanční podporu na investice do recyklační infrastruktury a pouze 13 pomáhá financovat vytváření či údržbu školních zahrad nebo exkurze (obr. 5).

O finanční podporu na infrastrukturní projekty (jako jsou školní zahrady), jsou-li k dispozici, je obvykle třeba žádat. Recyklační infrastruktura ve školách, jako jsou nádoby na tříděný odpad, je však obvykle financována automaticky.

Méně než třetina vzdělávacích systémů monitoruje, jak školy udržitelnost začleňují do svých aktivit.

Pokud má být učení zaměřené na udržitelnost posíleno, musí být monitorováno a hodnoceno jako součást obecných procesů monitorování a hodnocení vzdělávacích systémů. Méně než třetina všech systémů však stanovila pro externí či interní evaluaci škol specifická kritéria související se vzděláváním pro udržitelný rozvoj (obr. 5). Pokud neexistují žádná konkrétní kritéria, může to být způsobeno tím, že legislativa týkající se hodnocení je méně normativní a nezachází do této úrovně podrobností, a/nebo tím, že tento úkol je delegován na regionální nebo místní úřady nebo na školy (viz oddíl 3.5).

Celkově tato zpráva zdůrazňuje řadu pozitivních změn v začleňování vzdělávání pro udržitelný rozvoj do školního vzdělávání v Evropě. Udržitelnost je součástí vzdělávacích programů všech evropských zemí a související kompetence jsou integrovány v několika nebo všech předmětech. Podrobná analýza osvojování sedmi kompetencí udržitelnosti ukazuje, že tyto kompetence jsou v evropských vzdělávacích programech poměrně dobře zastoupeny. V této rychle se vyvíjející oblasti mají probíhající kurikulární reformy za cíl poskytnout hlubší zaměření na vzdělávání pro udržitelný rozvoj tím, že kompetence v oblasti udržitelnosti začleňují ve větším rozsahu a detailněji do celého kurikula.

Zpráva však také ukazuje, že by bylo vhodné posílit cílenou podporu, poradenství a možnosti dalšího vzdělávání pro učitele a vedení škol. Předpisy a pokyny pro vzdělávací programy pro budoucí učitele zahrnují kompetence nebo vzdělávací cíle související s udržitelností v méně než polovině vzdělávacích systémů. Podpora dalšího profesního rozvoje učitelů a ředitelů škol je běžnější, i když účast je jen zřídka povinná.

Zatímco většina evropských vzdělávacích systémů poskytuje školám poradenství, které jim umožňuje rozvíjet celoškolský přístup k udržitelnosti, finanční i nefinanční podpora konkrétních školních aktivit je méně běžná. Stále existuje dostatek prostoru pro navýšení finanční podpory školám, aby mohly investovat do infrastruktury využitelné při vzdělávání pro udržitelný rozvoj nebo k financování běžných školních aktivit souvisejících s udržitelností, například exkurzí.

Tato zpráva odkazuje na četné příklady významné finanční i nefinanční pomoci pro školní iniciativy a akce. Taková pomoc však nemusí být dostupná každé škole a v některých případech mohou projekty na podporu vzdělávání pro udržitelný rozvoj záviset na iniciativě jednotlivých učitelů nebo vedení škol. Konečně analýza také ukazuje, že méně než třetina všech vzdělávacích systémů stanovila specifická kritéria týkající se udržitelnosti v rámci externích nebo interních hodnocení škol.

Tato klíčová zjištění poukazují na potřebu komplexních politik na podporu udržitelnosti na evropských školách a důraznějších opatření na podporu učitelů a škol při poskytování příležitostí všem žákům rozvíjet jejich kompetence v této oblasti.

Několik vzdělávacích systémů prokázalo, že takový komplexní přístup je možný. Estonsko, Španělsko, Francie, Kypr, Litva, Malta a Rakousko mají všechny ucelené rámce vzdělávacích programů a přípravy učitelů a poskytují rozsáhlou podporu školám, které rozvíjejí a usnadňují vzdělávání pro udržitelný rozvoj. V České republice, přestože rámcové vzdělávací programy zahrnují pouze šest ze sedmi kompetencí pro oblast udržitelnosti (*nezahrnují gramotnost pro budoucnost, pozn. red.*), podpora poskytovaná učitelům a školám patří k nejkompexnějším. Finsko

přijímá ke kompetencím v oblasti udržitelnosti v kurikulu holistický přístup a poskytuje učitelům a školám štědrú podporu. Poskytovatelé vzdělávání mají zároveň při utrácení vládních finančních prostředků na projekty v oblasti udržitelnosti autonomii. Tyto a několik dalších příkladů ve zprávě ilustrují různé způsoby, jak vzdělávání pro udržitelný rozvoj ve školách dále zlepšovat.

Poděkování

EVROPSKÁ VÝKONNÁ AGENTURA PRO VZDĚLÁVÁNÍ A KULTURU

Platformy, studie a analýzy

Boulevard Simon Bolivar 34 (Unit A6)

B-1049 Brussels

<https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/>

Odpovědný redaktor

Peter Birch

Autoři

Teodora Parveva (koordinace), Anna Horváth,
Sonia Piedrafita Tremosa a Emmanuel Sigalas

Externí expert

Gisela Cebrián Bernat (Rovira i Virgili University, Tarragona)

Grafická úprava

Patrice Brel

Technická koordinace

Gisèle De Lel

Překlad do češtiny

Jana Halamová

Redakce

Jana Halamová, Helena Pavlíková

Kontakty

European Education and Culture Executive Agency

Platforms, Studies and Analysis
Boulevard Simon Bolivar 34 (Unit A6)
1049 Brussels

E-mail: eacea-eurydice@ec.europa.eu

Website: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu>

České oddělení Eurydice

Dům zahraniční spolupráce
Na Poříčí 1035/4
110 00 Praha 1

E-mail: eurydice@dzs.cz

Website: dzs.cz/program/eurydice

Vzdělávání pro udržitelný rozvoj v Evropě: Vytváření kompetencí a podpora učitelů a škol

Zpráva Eurydice

Vzdělávání hraje důležitou roli při prosazování ekologické transformace a vytváření udržitelné budoucnosti evropských společností a ekonomik. Tato zpráva Eurydice zkoumá, jak evropské země ve 39 vzdělávacích systémech začleňují učení pro udržitelnost do výuky a školního života.

Zpráva zkoumá, které kompetence související s udržitelností jsou začleněny do školního kurikula a zda je k tomu využíván průřezový přístup, nebo jsou integrovány do konkrétních předmětů. Zkoumá, jak evropské země připravují a podporují učitele v jejich snaze vytvářet a rozvíjet tyto kompetence u svých žáků. Analyzuje podporu, která je školám poskytována při zavádění celoškolských přístupů a při prosazování učení pro udržitelnost.

Celkově lze říci, že většina evropských zemí začleňuje kompetence související s udržitelností do školního kurikula, poskytuje specializovaná školení, výukové zdroje, učební materiály a pokyny, které učitelům pomáhají při výuce udržitelnosti, a různými způsoby podporuje školy. Stále však existuje prostor pro zlepšování, pokud jde o rozsáhlejší a podrobnější začleňování kompetencí v oblasti udržitelnosti do celého kurikula, rozšiřování cílené podpory, poradenství a možností profesního rozvoje pro učitele a ředitele škol či poskytování větší finanční i nefinanční podpory na školní aktivitu.

Úkolem sítě Eurydice je poznávat a objasňovat organizaci a fungování různých evropských vzdělávacích systémů. Tato síť popisuje národní vzdělávací systémy a zpracovává tematické srovnávací studie i další ukazatele a statistiky. Všechny publikace Eurydice jsou zdarma dostupné na internetových stránkách nebo na vyžádání v tištěné podobě. Cílem Eurydice je prostřednictvím své práce zlepšovat porozumění, spolupráci, důvěru a mobilitu na evropské i mezinárodní úrovni. Síť Eurydice se skládá z národních oddělení sídlících v jednotlivých evropských zemích. Její aktivity koordinuje Evropská výkonná agentura pro vzdělávání a kulturu (EACEA).

Více informací o Eurydice lze nalézt na adrese:
<https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/>.

Úřad pro publikace
Evropské unie

ISBN 978-92-9488-725-2
doi:10.2797/210595
EC-02-24-575-CS-N